DZIENNIK URZĘDOWY WYMIARU SPRAWIEDLIWOŚCI

Warszawa, dnia 31 Stycznia 1953 r. Nr 1

TREŚĆ:

Dział I.

1

ZARZĄDZENIE NR 51/52 MINISTRA SPRAWIEDLIWOŚCI

z dnia 4 grudnia 1952 r.

w sprawie wstępnej segregacji akt b. sądów niemieckich.

W wykonaniu postanowień uchwały Nr 456 Prezydium Rządu z dnia 24 maja 1952 r. w sprawie gospodarki makulaturą (Mon. Polski z 1952 r. Nr A-51, poz. 691) i celem przyśpieszenia przekazania na makulaturę zbędnego rozsypu akt b. sądów niemieckich zarządza się, co następuje:

§ 1. Obywatele prezesi sądów wojewódzkich i powiatowych, w których znajdują się akta b. sądów niemieckich, zarządzą wstępną segregację tych akt, polegającą na wydzieleniu akt dobrze zachowanych i przygotowaniu rozsypu do przekazania na makulaturę.

§ 2. Obywatele prezesi sądów wojewódzkich i powiatowych zwrócą baczną uwagę na to, aby pod pozorem przygotowania rozsypu na makulaturę nie były niszczone akta zachowane dotychczas w całości.

§ 3. Wstępna segregacja akt powinna być przeprowadzona pod nadzorem sędziego, wyznaczonego do tej czynności przez prezesa sądu.

§ 4. Akta dotychczas dobrze zachowane powinny być posegregowane na cztery grupy:
1) akta księgowo-wieczyste (hipoteczne, gruntowe, tabele gruntowe oraz pisma, dokumenty i repertoria odnoszące się do tych akt),
2) akta spraw cywilnych oraz księgi i repertoria odnoszące się do nich,
3) akta spraw karnych oraz księgi i repertoria odnoszące się do nich,
4) akta spraw administracji i nadzoru oraz księgi i zapiski odnoszące się do nich.

Akta księgowo-wieczyste (§ 4 pkt 1) należy niezwłocznie przekazać właściwemu oddziałowi ksiąg wieczystych.

§ 5. Akta należące do grup wymienionych w § 4 pkt 2, 3 i 4 powinny być uporządkowane i w obrębie każdej grupy posegregowane według sądów, z których pochodzą, oraz rodzajów.

Dla każdej z tych trzech grup należy sporządzić skrócony wykaz wymieniający nazwę sądu, z którego akta pochodzą, rodzaj spraw, najwcześniejszą i najpóźniejszą datę założenia akt danego rodzaju oraz ilość akt (wzór wykazu Nr 1).

Wykazy należy sporządzić w trzech egzemplarzach, z których jeden pozostaje w aktach danego sądu, drugi przesyła się do Wydziału Administracyjnego Ministerstwa Sprawiedliwości, trzeci do właściwego Wojewódzkiego Archiwum Państwowego.

§ 6. Rozsyp, pozostały po wydzieleniu akt dobrze zachowanych, należy przejrzeć i sprawdzić, czy w nim nie znajdują się dokumenty, pisma o znaczeniu kulturalnym, społecznym, naukowym i politycznym (w szczególności dokumenty i pisma pochodzące z Gestapo, S.D., S.S. i Schupo). Dokumenty i pisma mogące posiadać to znaczenie, należy zebrać w oddzielną paczkę i sporządzić dla nich wykaz (wzór Nr 2) w trzech egzemplarzach.

O tym czy dokument lub pismo posiada znaczenie kulturalne, społeczne, naukowe lub polityczne decyduje sędzia wyznaczony do nadzoru nad segregacją (§ 3).

W przypadkach wątpliwych należy zasięgnąć opinii właściwego Wojewódzkiego Archiwum Państwowego.

Jeden egzemplarz wykazu pozostaje w aktach sądu, pozostałe przesyła się po jednym: do Wydziału Administracyjnego Ministerstwa Sprawiedliwości i do właściwego Wojewódzkiego Archiwum Państwowego.

§ 7. Z przebiegu wstępnej segregacji akt i przygotowania rozsypu na makulaturę należy sporządzić sprawozdanie, stwierdzające: z jakich b. sądów niemieckich pochodzą segregowane akta, jakie znajdowały się rodzaje akt, wzmiankę o wydzieleniu akt dobrze zachowanych oraz o sporządzonych dla nich skróconych wykazach (według wzoru Nr 1 dla akt grup wymienionych w § 4 pkt 2, 3 i 4) względnie o przekazaniu do właściwego oddziału ksiąg wieczystych (akt grupy wymienionej w § 4 pkt 1), wzmiankę o ewentualnym wyłączeniu dokumentów względnie pism o znaczeniu kulturalnym, społecznym, naukowym i politycznym oraz przybliżoną w kilogramach wagę rozsypu. Sprawozdanie to należy sporządzić w trzech egzemplarzach z których pierwszy pozostaje w aktach danego sądu, a pozostałe przesyła się: drugi do Wydziału Administracyjnego Ministerstwa Sprawiedliwości (łącznie ze skróconym wykazem akt dobrze zachowanych — § 5 i wykazem dokumentów i pism o znaczeniu kulturalnym, społecznym, naukowym i politycznym — § 6), a trzeci — do właściwego Wojewódzkiego Archiwum Państwowego (łącznie ze skróconym wykazem akt dobrze zachowanych — § 5 i wykazem dokumentów i pism o znaczeniu kulturalnym, społecznym, naukowym i politycznym — § 6).

Właściwej zbiornicy odpadków należy przesłać zawiadomienie o ilości (w kilogramach) rozsypu przeznaczonego na makulaturę.

§ 8. Wykazy i sprawozdania powinny być podpisane przez prezesa sądu lub sędziego delegowanego do przeprowadzenia wstępnej segregacji akt b. sądów niemieckich oraz przez pracownika sądowego, prowadzącego składnicę akt (archiwum).

§ 9. Akta dobrze zachowane, należące do grup wymienionych w § 4 pkt 2, 3 i 4 podlegają dalszemu przechowaniu w sądzie.

§ 10. Dokumenty i pisma o znaczeniu kulturalnym, społecznym i naukowym podlegają przekazaniu właściwemu Wojewódzkiemu Archiwum Państwowemu, chyba że to ostatnie inaczej zarządzi.

Dokumenty i pisma o znaczeniu politycznym podlegają przekazaniu Ministerstwu Sprawiedliwości.

§ 11. Rozsyp podlega przekazaniu zbiornicy odpadków użytkowych na podstawie zezwolenia, wydanego przez właściwe Wojewódzkie Archiwum Państwowe.

§ 12. Po uzyskaniu zezwolenia właściwego Wojewódzkiego Archiwum Państwowego rozsyp powinien być spakowany w bele, względnie w inny sposób, wskazany przez właściwą zbiornicę odpadków.

§ 13. Przed przystąpieniem do wstępnej segregacji akt b. sądów niemieckich, sąd powiadomi właściwego Prokuratora Wojewódzkiego oraz Wojewódzkie Archiwum Państwowe o dacie rozpoczęcia czynności, jak również poda nazwisko sędziego, wyznaczonego do nadzoru nad tymi czynnościami (§ 3). Delegatowi Wojewódzkiego Archiwum Państwowego należy zapewnić dostęp do akt podlegających wstępnej segregacji, celem skontrolowania jej prawidłowości. W razie potrzeby sądy mogą zasięgać opinii właściwego Wojewódzkiego Archiwum Państwowego we wszystkich sprawach związanych ze wstępną segregacją akt b. sądów niemieckich.

§ 14. Zarządzenie wchodzi w życie z dniem ogłoszenia z mocą obowiązującą od dnia 1 stycznia 1953 r.

Minister Sprawiedliwości: w z. *Tadeusz Rek*
Podsekretarz Stanu

Wzór Nr 1

....
Nazwa sądu

Skrócony wykaz akt dobrze zachowanych,
pochodzących z b. sądów niemieckich.

grupa akt (cywilnych) (karnych) (administracji i nadzoru)

L. p.	Nazwa b. sądu lub urzędu niemieckiego	Rodzaj spraw	Data założenia akt	Ilość akt	U w a g i

Wzór Nr 2

....
Nazwa sądu

Wykaz dokumentów i pism o znaczeniu kulturalnym,
społecznym i naukowym, pochodzących z akt b. sądów
niemieckich.

L. p.	Nazwa b. sądu lub urzędu niemieckiego, z którego pochodzi dokument lub pismo	Rodzaj dokumentu lub pisma	U w a g i

2

PISMO OKÓLNE

z dnia 27 listopada 1952 r.

w sprawie doręczania postanowień o ubezwłasnowolnieniu państwowym biurom notarialnym.

Do
Obywateli Prezesów
Sądów Wojewódzkich

Departament Nadzoru Sądowego przypomina, że przepis art. 17 § 1 dekretu z dnia 29 października 1945 r. o postępowaniu o ubezwłasnowolnienie, w części dotyczącej obowiązku przesyłania odpisów postanowień o ubezwłasnowolnieniu radom notarialnym nie stracił mocy obowiązującej z chwilą reorganizacji notariatu. Celem bowiem przepisu było podanie do wiadomości notariuszom treści orzeczeń o ubezwłasnowolnieniu, by powstrzymali się oni od dokonywania czynności notarialnych z udziałem osób ubezwłasnowolnionych. Skoro ten cel ustawodawczy istnieje nadal, pozostaje jedynie zagadnienie komu należy w miejsce zniesionych rad notarialnych doręczać odpisy orzeczeń.

Ponieważ doręczanie odpisów orzeczeń wszystkim biurom notarialnym na terenie województwa byłoby zbyt kłopotliwe, jako najbardziej celową należy przyjąć praktykę kierowania odpisów orzeczeń do Ministerstwa Sprawiedliwości (Wydział dla Spraw Notariatu) celem ogłoszenia w Dzienniku Urzędowym Wymiaru Sprawiedliwości. Zachowywanie drogi służbowej przez prezesów sądów wojewódzkich jest w tym przypadku zbędne.

Dyrektor Departamentu: w z. *Kazimierz Czajkowski*
Wicedyrektor

3

PISMO OKÓLNE

z dnia 30 grudnia 1952 r.

o oznaczaniu rodzajów spraw cywilnych (symbole) i obowiązki nadesłania zestawień za rok 1952.

I. Ministerstwo Sprawiedliwości nawiązując do ogłoszonego w Dzienniku Urzędowym Ministerstwa Sprawiedliwości Nr 5, poz. 45/51 i Nr 7, poz. 76/51 pisma okólnego w sprawie stosowania § 155 tymcz. reg. sąd. — zarządza z ważnością od 1.I 1953 r.:

a) symbol 016 otrzymuje nazwę „sprawy o odszkodowanie z tytułu manka (niedoboru) towarowego lub kasowego",

b) wprowadza się nowe symbole: 023 „ze stosunku pracy z powództwa pracownika"; 024 „ze stosunku pracy z powództwa pracodawcy"; 226 „o wydanie dziecka",

c) sprawy z pozwu zawierającego wniosek o wydanie nakazu zapłaty (w postępowaniu nakazowym bądź upominawczym) należy — niezależnie od innych oznaczeń — oznaczać „w repertorium" literą „N".

II. Obywatele prezesi sądów powiatowych i przewodniczący wydziałów zamiejscowych sądów powiatowych nadeślą Ministerstwu Sprawiedliwości w terminie do 25 lutego 1953 r., z pominięciem drogi służbowej, zestawienie za rok 1952 ilości spraw według rodzajów (symboli). Zestawienie to (oprócz nazwy sądu i okręgu wojewódzkiego) zawierać ma następujące rubryki:

Symbol	Ogółem spraw	Z tego			Brał udział prokurator
		Spr.	Sp.	SKA	

Po każdej grupie spraw (C, Co, Ns) umieścić należy rubrykę „spraw dla których symbolu nie oznaczono". Odpis zestawienia przesłać należy właściwemu prezesowi sądu wojewódzkiego.

Obywatele prezesi sądów wojewódzkich i przewodniczący ośrodków zamiejscowych tych sądów nadeślą w tym samym terminie analogiczne zestawienie, dotyczące wydziału cywilnego sądu wojewódzkiego rozpoczynającego sprawy jako I instancja.

Dyrektor Departamentu: *Henryk Chmielewski*

4

PISMO OKÓLNE

z dnia 7 stycznia 1953 r.

w sprawie kosztów postępowania w sprawach karnych przeciwko nieletnim.

Do
Obywateli Prezesów
Sądów Powiatowych
i Przewodniczących Wydziałów
dla Nieletnich.

W odpowiedzi na zapytania niektórych Sądów dla Nieletnich w sprawie kosztów postępowania w sprawach karnych przeciwko nieletniemu i w uzupełnieniu pisma okólnego z dnia 26.7.1951 r. (Dz. Urz. Min. Sprawiedl. Nr 7, poz. 73) Samodzielny Wydział Sądownictwa dla Nieletnich wyjaśnia co następuje:

Każde orzeczenie sądowe kończące postępowanie musi zawierać rozstrzygnięcie kwestii, kto ma ponieść koszty tego postępowania. W zasadzie koszty postępowania w sprawach karnych ponosi skazany (art. 439 k.p.k.) chyba że sąd ze względów uzasadnionych zwolni go od zwrotu kosztów w całości lub części (art. 459 § 1 k.p.k.). W sprawach karnych przeciwko nieletnim obowiązuje ta sama zasada z tym jednak, że sąd w każdym przypadku winien badać, czy nieletni jest w stanie ponieść koszty postępowania ze środków, którymi może samodzielnie rozporządzać, a więc przede wszystkim czy nieletni zarobkuje.

Należy dodać, że przepisy postępowania karnego w sprawach nieletnich przewidują nadto możliwość zasądzenia kosztów postępowania od rodziców nieletniego (art. 495 k.p.k.). Przepis ten ma znaczenie wyjątkowe i daje uzupełniającą podstawę do obciążenia kosztami:

1) rodziców, gdy nieletni został zwolniony od ponoszenia kosztów z mocy art. 459 k.p.k.

2) rodziców i nieletniego solidarnie, gdy od nieletniego sąd zasądzi zwrot kosztów postępowania. Obciążenie rodziców kosztami postępowania nie może następować automatycznie, z tego tylko powodu, że są oni przedstawicielami ustawowymi swych dzieci.

Warunkiem zasądzenia kosztów od rodziców jest ustalenie w toku przewodu sądowego zaniedbania przez nich ich obowiązków wychowawczych w poważnym stopniu.

Z uwagi na to w sentencji orzeczenia końcowego zamieszcza się rozstrzygnięcie co do kosztów w zasadzie tylko w odniesieniu do oskarżonego, a w odniesieniu do rodziców jedynie w przypadku nałożenia na nich obowiązku ponoszenia kosztów samodzielnie lub solidarnie z oskarżonym.

W przypadkach negatywnych, tj. gdy sąd nie ustalił zaniedbań rodziców i nie zasądził od nich zwrotu kosztów postępowania, wzmianka o tym w sentencji jest zbędna.

Zwraca się uwagę, że jakkolwiek do kosztów postępowania należą również koszty wykonania wyroku, to jednak zgodnie z przepisem art. 448 lit. i k.p.k. nowelizowanym ustawą z dnia 28.IV 1952 r. (Dz. U. Nr 25, poz. 170) nie obejmują one kosztów utrzymania skazanych w więzieniach i aresztach. Wprawdzie w przepisie tym nie zostały wymienione zakłady poprawcze i wychowawcze, nie ulega jednak wątpliwości, że umieszczenie w tych zakładach jest połączone z pozbawieniem wolności. Intencją ustawodawcy przy nowelizacji tego przepisu było zaniechanie ściągania kosztów utrzymania od osób, co do których orzeczono pozbawienie wolności w jakiejkolwiek formie. Dowodem tego jest skreślenie przepisów art. 448 lit. g i art. 455, a zwłaszcza art. 457 lit. c k.p.k. Ten ostatni przepis regulował wydawanie taksy dla obliczenia należności za utrzymanie w więzieniach i aresztach i właśnie na podstawie tego przepisu było wydane rozporządzenie Min. Sprawiedl. z dnia 30.I 1951 r. o kosztach utrzymania osób umieszczonych w zakładach poprawczych (Dz. U. Nr 10, poz. 78), które tym samym stało się również nieaktualne. Z tego względu Wydział jest zdania, że w sprawach nieletnich nie należy w żadnym przypadku nakładać obowiązku zwrotu od rodziców kosztów wykonania w zakresie kosztów utrzymania w zakładach wychowawczych i poprawczych i że przepis art. 495 k.p.k. w tej części zmienił zakres obowiązywania po wejściu w życie noweli k.p.k. z dnia 28.IV 1952 r.

Naczelnik Wydziału: *Maria Gurowska*

Tłoczono z polecenia Ministra Sprawiedliwości i Prokuratora Generalnego Polskiej Rzeczypospolitej Ludowej

Zakłady Graficzne i Wydawnicze Dom Słowa Polskiego. Zam. 236 z dn. 12.I 53 r. Druk ukończono w styczniu 1953 r. Nakład 2 800 + 50. 4-B-10742